

En mänskligare skola för ett mänskligare samhälle

Stadsmissionens Skolstiftelse driver idéburna skolor utan vinstsyfte och utbildar barn, unga och vuxna i Mälardalen. Stadsmissionens Folkhögskola, Stadsmissionens Yrkehögskola, Grillska Gymnasiet, Grillska Gymnasiesärskolan och Grillska Komvux. Med totalt ca 3 000 studerande är Stadsmissionens Skolstiftelse Sveriges största idéburna skolorganisation. Stockholms Stadsmission har drivit skola sedan 1857.

Stadsmissionens Skolstiftelse är initiativtagare till Idéburna skolors riksförbund.

stadsmissionen.se/skola

Stockholms Stadsmissions värdegrund är en källa till engagemang och inspiration. Den ligger till grund för hur det dagliga arbetet utformas och för policy, mål och strategi i alla delar av organisationen.

Sedan 2013 är Stadsmissionens Skolstiftelse Sveriges största idéburna utbildningsanordnare. Följande dokument syftar till att förtydliga hur idén – värdegrunden tar sig uttryck i skolverksamheten.

De grundläggande värdena beskrivs utifrån fyra teman:

Uppdrag – ursprung och nutid

Samhällssyn – visionen av ett gott samhälle, vad som brister idag och organisationens roll

Människosyn – människans värde och livsvillkor och hur den formar förhållningssätt i bemötande

Inre kultur – hur värderingarna syns i interna och externa relationer

*Se människan
medmänniskan i underläge
den utsatta och hotade
som om hon vore du själv
eller en av de dina,
din mor – ditt barn – din bror
så vet du vad du ska göra!*

*Se människan av
Margareta Melin ur Kärleken en bro,
Libris 1992*

Grundläggande värden i korthet

Stockholms Stadsmission är en ideell förening som har till ändamål att utifrån en kristen grundsyn utöva social hjälpverksamhet bland ensamma och utslagna, för äldre och sjuka, samt verka för barns och ungdomars vård, utbildning och fostran. (Ändamålsparagraf ur föreningens stadgar).

Stockholms Stadsmissions vision är:

En mänskligare samhälle för alla

Ett samhälle där

- alla har makt att forma sina egna liv
- alla har tillgång till bostad, utbildning och arbete
- alla får känna kärlek och värme

Kristen grundsyn

- Stockholms Stadsmissions rötter finns i den kristna tron
- Idag råder en självklar öppenhet för olika livsåskådningar
- Det är människosynen som förenar i handling

Människosyn

Stockholms Stadsmission hävdar alla människors

- lika värde och lika rättigheter
- rätt till kärlek och värme
- rätt till nya livschanser
- förmåga till egenmakt och ansvar
- obeskrivbara unika liv
- strävan efter mening

Verksamhetsidé

Stockholms Stadsmission är en idéburen aktör som utifrån en kristen människosyn frigör människokraft genom att utmana och komplettera samhällets insatser inom utbildning, socialt företagande och social omsorg.

Uppdrag

Uppdraget i relation till individen är att se, förebygga, lindra och förändra. Uppdraget i relation till samhället är att utmana, komplettera och engagera.

Stadsmissionens ursprung – tro och handling

Under 1800-talets industrialisering växte städerna i landet. Många fick ett ökat välstånd men för andra innebar förändringen stora sociala problem som arbetslöshet, bostadsbrist, fattigdom och missbruk.

I Stockholm bildades 1853 Sällskapet för den inre missionen som 1856 bytte namn till Stockholms Stadsmission. Initiativtagarna hade ett starkt kristet och socialt samhällsengagemang. Drivkraften var att omsätta kristen tro i praktisk handling genom att avhjälpa den akuta bristen på mat, kläder och bostad.

Sedan start ingick en omfattande verksamhet för barn och unga där utbildning var en självklar del. Första skolan startade 1857. Utbildning ansågs vara det enskilt viktigaste redskapet för att åstadkomma social förändring för individ och samhälle. Utbildning ses som förebyggande socialt arbete. Stadsmissionen ser utbildning som en förutsättning för ett demokratiskt, medmänskligt samhälle.

Stadsmissionens Skolstiftelse grundades 1955 för att starta Sveriges enda folkhögskola för unga. År 2000 startades en fristående gymnasieskola. Idag bedrivs många olika skolformer för unga och vuxna.

Nutid – idéburen och rättighetsbaserad

Föreningen Stockholms Stadsmission och Stadsmissionens Skolstiftelse är idag idéburna aktörer utan

vinstryfte. Verksamheten bedrivs inom socialt företagande, social omsorg och utbildning.

Uppdraget i relation till samhället – utmana, komplettera och engagera

Att utmana innebär att innovativt utforma ny pedagogisk och social verksamhet och att som opinionsbildare visa på brister i samhällets insatser. Att komplettera innebär att utifrån värdegrunden erbjuda alternativ verksamhet inom områden där flera aktörer verkar.

Med syfte att öka delaktighet i samhället engageras volontärer och utbildas människor att verka för ett mänskligare samhälle.

Uppdraget i relation till individen – se, förebygga, lindra och förändra.

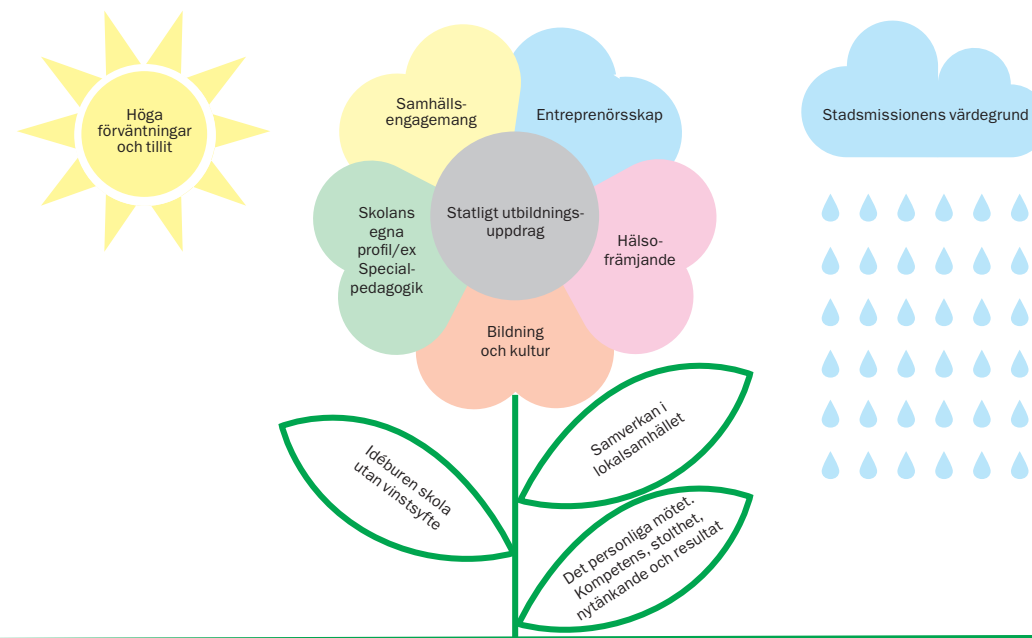
Uppdraget är att se människan utifrån hennes förutsättningar. Genom att stärka egenmakt förebyggs och hävs social utestängning. Detta sker genom akut hjälp, liksom genom långsiktiga förändringsinsatser.

Visa mig din tro utan gärningar, så skall jag med mina gärningar visa dig min tro.

Jakobsbrevet 2:18

Stiftelsen Stadsmissionens Skola i Stockholm har till ändamål att, inom ramen för Stadsmissionens allmänna ändamålsbestämmelser, bedriva folkhögskoleverksamhet och fristående skolverksamhet i enlighet med vid varje tidpunkt gällande föreskrifter för folkhögskola och fristående skola.

(Ändamålsparagraf ur stiftelsens stadgar).

Skolstiftelsens uppdrag

Stadsmissionens Skolstiftelse får sitt statliga uppdrag genom lagar och föreskrifter för de olika skolformerna. Därtill kommer det idéburna uppdraget:

- Att genom bildning och utbildning ge barn, unga och vuxna egenmakt.
- Att integrera arbetslivet i lärandet och främja utveckling av entreprenörskap.
- Att genom kunskap rusta studerande för ett aktivt samhällsengagemang.
- Erbjuder en lärandemiljö präglad av det goda mötet, kompetens och stolthet, nytänkande och resultat.
- Skolorna skall vara aktiva i lokalsamhället och samarbeta med näringsliv, kultur- och föreningsliv.

Skolstiftelsens vision

Studerande lämnar oss med kunskap, en stark självbild och förmåga att tolka omvärlden ur olika perspektiv. Alla ska gå vidare i ett livslångt lärande med förmågan att bygga sitt eget liv och ett demokratiskt, medmänskligt samhälle

Ge
röst åt
dem som inte
längre orkar
eller kan tala.

Som nästan
glömt att de
är människor
och inte bara
det viljelösa
personifierat.

Öppna örat
åt deras
berättelser
blinka
självgodheten ur
ögonen
och se dig själv
i dem.

Uppläst av Tobias Lindkvist ur
Tankar och betraktelser från
gatan, Debutantförlaget 2002

Samhällssyn

Ett samhälle består av människor som är beroende av varandra för att kunna leva. För att bygga ett gott demokratiskt samhälle är medborgarnas tillit, respekt, ansvar, inflytande och kärlek viktiga byggstenar.

Folkbildningen skall ha till syfte att:

- 1. bidra till att stärka och utveckla demokratin,*
- 2. göra det möjligt för människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,*
- 3. utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället,*
- 4. bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet,*
- 5. Främja folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa.*

(2 §, Förordning 1991:977 & 2006:1499 om statsbidrag till folkbildningen)

Den offentliga sektorn och civilsamhället

Samhället kan delas in i fyra sektorer: hushållssektorn, den offentliga sektorn, företagssektorn och den ideella sektorn. En resursstark offentlig sektor är angelägen för att skapa rättsäkerhet och välfärd. Men det offentliga har inte hela ansvaret utan det bärs och kompletteras av civilsamhällets olika aktörer som individer, företag och idéburna organisationer. Sverige har ett av världens mest välutbyggda välfärdssystem. Här finns alla förutsättningar för ett dynamiskt, rikt och mångfacetterat liv.

Skolan har ett samhällsbyggande uppdrag som syftar till att barn och studerande ska utveckla kunskaper och värden. Den ska främja personlig utveckling och en livslång lust att lära. Utbildningen ska också ge respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Det svenska skolväsendet står inför stora utmaningar. Elevernas kunskaper försämras och kvalitetsskillnaderna mellan skolorna är stora. Likvärdig utbildning för alla finns inte idag.

Stadsmissionens Skolstiftelses samhällsbyggande roll

Det svenska utbildningssystemet ger utrymme för olika aktörer att verka inom skolväsendet. Stadsmissionens Skolstiftelse är en idéburen aktör inom civilsamhället som utmanar och kompletterar såväl kommunala som privata ägda alternativ. Vi vill visa hur svensk skola kan bli bättre genom att utgå ifrån Stadsmissionens och folkbild-

ningens värden. En filosofi om kvalitet och medmännisklighet som varit hållbar i över 150 år.

Samhällsförändring börjar i skolan. Därmed är skolans uppgift att skapa likvärdiga möjligheter för alla och att uppväga skillnader i de studerandes förutsättningar att tillgodogöra sig kunskap. Bildning och utbildning är också centralt för att skapa egenmakt så att individen själv kan forma sitt liv. Skolan som social och kulturell mötesplats ger förmåga att tolka omvärlden ur olika perspektiv och möjlighet till att utveckla tolerans och respekt för mångfald. Med en mänskligare skola bygger vi ett mänskligare samhälle. Stadsmissionens Skolstiftelse vill inspirera de studerande till samhällsengagemang i ett demokratiskt uppbyggt välfärdssamhälle.

Skolan är en viktig del av den lokala samhällsutvecklingen. Därför ska stiftelsens skolor ta ett hållbart samhällsansvar och samverka med lokala myndigheter och institutioner samt med näringsliv, kultur- och föreningsliv.

Roll som opinionsbildare

Genom samhällsanalys och debatt vill skolstiftelsen verka för förbättring av det svenska skolväsendet och för ökade möjligheter för livslångt lärande. Stiftelsen vill visa på det alternativ som idédriven skola utgör. Där resurserna helt används till kvalitet i undervisning, skolutveckling och långsiktig hållbarhet.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. (1 kap 4§ Skollagen 2010:800)

Människosyn

Stockholms Stadsmissions människosyn har sina rötter i kristen tro och formuleras i överensstämmelse med Förenta Nationernas deklaration för de mänskliga rättigheterna med de grundläggande värden som svensk skola och vårt demokratiska samhälle vilar på. En grundläggande etik som förvaltas av såväl de stora världsreligionerna som av en icke-religiös humanism. Stadsmissionens Skolstiftelse är ickekonfessionell. Verksamheten präglas av en öppen och inkluderande karaktär som svarar mot den mångfald av livstolkningar som finns bland studerande och medarbetare.

Lika värde och lika rättigheter

Varje människa har ett högt och lika värde, oavsett förutsättningar och livssituation. Det betyder mänskliga rättigheter, lika för alla. Viktiga dokument för en sådan grundsyn är FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, FN:s konvention om barnets rättigheter och FN:s kvinnokonvention.

Detta leder till en kunskapssyn som innebär att kunskap ger makt för förändring, frigörelse och för att utöva inflytande individuellt och gemensamt. Ett rättighetsbaserat förhållningssätt i skolan leder till att varje människa ska bemötas med respekt oavsett ålder, funktionshinder, kön, könsidentitet eller uttryck, religion, sexuell, etnisk eller social tillhörighet. Diskriminering som upprätthålls genom ojämlika maktordningar ska motverkas. Förutsättningar för egenmakt och för att delta som aktiva demokratiska samhällsmedborgare främjas. Det leder till ett förhållningssätt präglad av mod.

Kärlekens kraft

Enbart en rättighetsbaserad respekt räcker inte för att möta hela människan. Det är i upplevelsen att vara älskad och att kunna älska som människovärde och livsvilja föds. Kärlekens kraft förändrar liv och samhällen. Det leder till en övertygelse att människan är värd att älskas och få känna omsorg

och värme. När människan blir sedd och känner sig trygg, då ges möjlighet till växande.

Detta leder till en syn på skolans lärmiljö som betonar personlig trygghet och moget för framgångsrikt lärande. Därför utgör en uthållig och handlingskraftig kärlek till medmänniskan drivkraft och grund för skolverksamheten. Detta leder till ett bemötande som utmärks av empati, ömsesidighet och gemenskap.

Livets bräcklighet och nya livschanser

Vi kan alla drabbas av sådant vi inte kan påverka. Alla kan också göra misstag och alla kan misslyckas i viktiga avseenden. Denna insikt om att livet kan vara sårbart och bräckligt leder till en solidarisk hållning.

Det leder till en kunskapssyn där vi tar till vara alla livserfarenheter som källa till kunskap. Det leder till ett bemötande som uttrycker varje människas rätt till nya chanser. Att på olika sätt skapa förutsättningar för alla att ta ansvar för sina handlingar och se att alla har förmåga till utveckling. Att skapa utrymme för särskilt stöd och anpassningar.

Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

(1 kap 5§ Skollagen 2010:800)

*Behövde dig
din kärlek
saknade
dig
din värme
så
förlåt
mig
mina felsteg
giv mig en
ny chans
giv mig
mera
tid.*

Behövde dig av Tobias Lindkvist ur Tankar och betraktelser från gatan. Debutantförlaget 2002

...Skäms inte för att du är människa, var stolt! Inne i dig öppnar sig valv bakom valv oändligt. Du blir aldrig färdig, och det är som det skall. ...

Ur Romanska bågar av Tomas Tranströmer, Albert Bonniers förlag 2001

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser.

Ur FN:s konvention om barnets rättigheter artikel 3 och 4

Du ska älska din nästa som dig själv.

Vayikra 19:18 Kedoshim, 3 Mos 19:18

Allt vad ni vill att människor ska göra för er, det skall ni också göra för dem.

Matteus 7:12

Visa godhet mot era föräldrar och nära anförvanter, mot de faderlösa och de behövande, mot grannen som står er nära och grannen som är främling.

Koranen 4:36

Alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De har utrustats med förnuft och samvete och bör handla gentemot varandra i en anda av gemenskap.

Artikel 1, FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna

Egenmakt och ansvar

Människan har förmåga att välja och ta ansvar för resultatet av sina handlingar. Hon har en inneboende kraft och möjligheter till förändring och mognad. Därför vill vi se på varandra med tillit och förväntan – istället för att se problem och brister.

Det leder till en syn på lärande som bekräftar och tar till vara personliga styrkor och möjligheter. Som tar till vara människors initiativ och förslag. Det leder till ett bemötande som uttrycker tillit till förmågan att ta ansvar. På så sätt stärks egenmakt och möjlighet till inflytande i verksamheten.

Människans hemlighet – det unika

Vi ser olika ut, och vi har olika fysiska och psykiska behov. Varje människa har en unik personlighet och en unik livsberättelse. Det finns lika många verkligheter som det finns människor. Varje försök att beskriva en människa blir bristfällig. Ingen är bara det du ser. Det finns en hemlighet i varje människas liv.

Det ger en syn på lärande som säkerställer att det finns olika sätt att lära sig och betonar vikten av ett livslångt lärande. Det leder till ett bemötande med öppenhet, nyfikenhet och lyhördhet. Det innebär också försiktighet med att tolka och erbjuda färdiga svar och lösningar.

Strävan efter mening

Vi människor söker ett sammanhang och en mening för våra liv. Utöver kroppsliga, psykiska och sociala behov finns också de existentiella.

Människans sökande efter vad vi djupast kan sätta vår tillit till leder till krafthämtning och inspiration ur olika källor som politik, religion, humanism, kultur. Skolan är en plats där människor ges möjlighet att utveckla och för sig själva formulera en sådan grund. Som kan fånga den sammansatta helhet som det mänskliga livet består av.

Detta leder till en kunskapssyn som utgår från ett helhetsperspektiv. Utbildning ska utöver kunskaper ge människor möjlighet att växa och mogna i sina etiska ställningstaganden. Genom att lära känna sin egen tro eller livshållning och få förståelse för andras kan vi tillsammans bidra till ett rikare och mer tolerant samhälle.

Inre kultur

De värderingar som beskrivs i människosynen och samhällssynen utgör grunden för Stadsmissionens Skolstiftelses Inre kultur. Den kommer till uttryck i det personliga mötet, i kompetens, i stolthet, i nytänkande och i resultat. Alla är delaktiga i att skapa den Inre kultur som präglar alla relationer, internt och externt.

Det personliga mötet

Inre kultur kommer till uttryck i det goda, personliga mötet där relationer byggs. Det präglas av ömsesidighet där vi både ger och tar emot. Det kräver tid att lyssna, uthållighet, humor, respekt för olikhet, mod att ifrågasätta och en vilja att bli berörd och förändras. Det utvecklar samhörighet i organisationen.

Kompetens och stolthet

Stadsmissionens Skolstiftelse eftersträvar en kultur där medarbetare och studerande utvecklar sina förmågor, hög kompetens och vilja att lära. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Vi strävar efter öppenhet. Det ska finnas goda möjligheter för medarbetare och studerande att påverka verksamheten. Med en sådan inre kultur utvecklas glädje och stolthet i arbetet.

Nytänkande och resultat

Offentliga medel till skolan innebär ett förtroende. Som idéburen aktör utan vinstsyfte strävar vi efter att använda resurserna på rätt sätt och så effektivt som möjligt. Första prioritet är alltid kvaliteten och det konkreta resultatet för de studerande. Eventuella överskott investeras i utveckling av skolverksamheten och för att skapa långsiktig hållbarhet.

En kultur av pedagogiskt nytänkande och med en systematisk kvalitetsutveckling skapar hög beredskap att kontinuerligt ompröva arbetssätt och prioriteringar. För att skapa en mänskligare skola för ett mänskligare samhälle.

Yes in Stadsmissionens School of love, where dreams come true, where teachers are learners and learners are teachers, where everyone is someone and someone is anyone, where passion for respect is high, and respect for passion is high.

Yusef, studerande på Stadsmissionens Folkhögskola

